

**ДО
АКРЕДИТАЦИОННИЯ СЪВЕТ
НА НАОА
СОФИЯ**

ДОКЛАД

**НА
ПОСТОЯННАТА КОМИСИЯ ПО СОЦИАЛНИ И ПРАВНИ НАУКИ, СИГУРНОСТ И
ОТБРАНА
ЗА РЕЗУЛТАТИТЕ ОТ ИЗВЪРШЕНОТО ОЦЕНЯВАНЕ ПО ПРОЦЕДУРА ЗА
ПРОГРАМНА АКРЕДИТАЦИЯ НА ДОКТОРСКА ПРОГРАМА
„НАКАЗАТЕЛНОПРОЦЕСУАЛНО ПРАВО (НАКАЗАТЕЛЕН ПРОЦЕС)”, ОТ
ПРОФЕСИОНАЛНО НАПРАВЛЕНИЕ 3.6. ПРАВО, ОБЛАСТ НА ВИСШЕТО
ОБРАЗОВАНИЕ 3. СОЦИАЛНИ, СТОПАНСКИ И ПРАВНИ НАУКИ В ЮРИДИЧЕСКИЯ
ФАКУЛТЕТ ПРИ ВЕЛИКОТЪРНОВСКИЯ УНИВЕРСИТЕТ „СВ. СВ. КИРИЛ И
МЕТОДИЙ”**

Уважаема госпожо Председател на АС на НАОА,

Постоянната комисия по социални и правни науки, сигурност и отбрана представя на Вашето внимание настоящия доклад за резултатите от извършеното оценяване по процедурата за извършената проверка по процедура за програмна акредитация на докторска програма „Наказателнопроцесуално право (Наказателен процес)”, от професионално направление 3.6. „Право“ във Великотърновския университет „Св. Св. Кирил и Методий”.

Докладът е разработен в съответствие с чл. 78 и чл. 88а, ал. 7 от ЗВО, чл. 38, ал. 1 от ПДНАОА и съгласно критериалната система за програмна акредитация на докторска програма.

СЪДЪРЖАНИЕ

I. ХРОНОЛОГИЯ НА ПРОЦЕДУРАТА

II. ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРЕПОРЪКИТЕ ОТ ПРЕДХОДНАТА АКРЕДИТАЦИЯ

III. КОНСТАТАЦИИ И ОЦЕНКИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА КРИТЕРИИТЕ ЗА ПРОГРАМНА АКРЕДИТАЦИЯ НА ДОКТОРСКА ПРОГРАМА В СЪОТВЕТСТВИЕ СЪС СТАНДАРТИТЕ И НАСОКИТЕ ЗА ОСИГУРЯВАНЕ НА КАЧЕСТВОТО В ЕВРОПЕЙСКОТО ПРОСТРАНСТВО ЗА ВИСШЕ ОБРАЗОВАНИЕ /ESG/ - ЧАСТ 1 /1-10/ И ПО СМИСЪЛА НА ЧЛ. 78, АЛ. 3 ОТ ЗВО

IV. ЗАКЛЮЧИТЕЛНА ЧАСТ

I. ХРОНОЛОГИЯ НА ПРОЦЕДУРАТА

№	Решения	Номер и дата на протокол / дата на извършено действие
1	Откриване на процедура от АС	Пр. № 20/22.07.2021 г.
2	Утвърждаване на състав на ЕГ от АС	Пр. № 13/02.06.2022 г.
3	Извършено посещение на ЕГ във ВУ	По документи
4	Обсъждане и приемане на доклада на ЕГ от ПК	Пр. № 6/27.02.2023 г.
5	Обсъждане и приемане на доклада на ПК и изпращането му до ВУ за становище	Пр. № 21/11.09.2023 г.
6	След изтичане на срока по чл. 35, ал. 2 от ПДНАОА (относно становището на оценяваната институция) ПК предоставя доклада на АС 2023 г.

Определената от Акредитационния съвет Експертна група по процедурата е в състав:

1. Проф. дн Юлия Дончева Бояджиева – специалист от практиката, Българска асоциация по криминология – ръководител.

2. Доц. д-р Боян Тодоров Георгиев – Бургаски свободен университет, Пловдивски университет „Паисий Хилендарски“.

3. Борислава Иванова Иванова – редовен докторант в ЮЗУ „Неофит Рилски“-Благоевград.

Наблюдаващ процедурата – доц. д-р Маргарита Чешмеджиева – член на ПКСПНСО.

Към Юридическия факултет на ВТУ „Св. Св. Кирил и Методий“ са акредитирани единадесет докторски програми в ПН 3.6. Право – „История на правото“, „Теория на държавата и правото“, „Конституционно право“, „Административно право и административен процес“, „Гражданско и семейно право“, „Гражданско процесуално право“, „Финансово право“, „Наказателно процесуално право (Наказателен процес)“, „Международно право и международни отношения“, „Наказателно право“, „Трудово право и обществено осигуряване“.

През 2016 г. ЮФ на ВТУ „Св. Св. Кирил и Методий“ получава програмна акредитация за обучение на докторанти по докторска програма „Наказателнопроцесуално право (Наказателен процес)“, в професионално направление 3.6. Право, с оценка 9.05 и за срок от 6 години.

II. ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРЕПОРЪКИТЕ ОТ ПРЕДХОДНАТА АКРЕДИТАЦИЯ

На 07.01.2016 г. Акредитационният съвет на НАОА утвърждава доклад на Постоянната комисия по повод искането за акредитация на докторската програма, подадено от ВТУ „Св. Св. Кирил и Методий“, и взема следното решение:

1. Дава програмна акредитация на докторска програма „Наказателно процесуално право (Наказателен процес)“ от професионално направление 3.6. Право от област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки на ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“ на основание обща оценка: 9,05 (девет цяло и пет стотни).

2. Срокът на валидност на акредитацията е ШЕСТ години, съгласно чл. 79, ал. 4 от Закона за висшето образование.

В решението си за програмна акредитация на докторската програма АС на НАОА е формулирал една препоръка:

Препоръка № 1: Включване в докторската програма на курсове за подобряване уменията за академично писане. Срок: постоянен с ежегодно отчитане. Въз основа на доклада-самооценка за изпълнение на препоръката и извършената проверка се констатира, че за нейното изпълнение са предприети следните действия:

- При индивидуалната работа с научния ръководител всеки докторант по наказателнопроцесуално право получава конкретни насоки за оформяне изложението на доклади, статии, както и на дисертацията, съобразени изискванията на академичното писане и спецификата на юридическата материя по избраната тема.

- Контролът за качеството на научната продукция на докторантите е предмет на изрична нормативна уредба, съобразно и една от задачите на обучението на докторантите то да се осъществява при спазване на стандартите за академично писане. Съгласно чл. 32, ал. 2, т. 5 от *Правилника за прием и обучение на докторанти във ВТУ*, „Всяка предложена за печат статия, която е част от изследователската задача на докторанта, се подлага на проверка за плагиатство и се обсъжда в катедрата, която взема решение за отправяне към съответното издание.“

- В новите *групови учебни планове* на докторската програма „Наказателно-процесуално право (Наказателен процес)“, редовно и задочно обучение, (2017/2018 г.) е предвидена възможност за посещение от докторантите на *факултативната дисциплина „Общ курс по методология и методика на изследователската работа“* (с „*Основи на академичното писане*“). В предходните планове тази дисциплина е била задължителна. От 16 обучавани през акредитационния период докторанти учебната дисциплина, като задължителна, е включена в индивидуалните учебни планове и изучавана от две докторантки, съответно в самостоятелна и редовна форма на обучение, защитили дисертации през 2016 г. и 2021 г. От зачислените след 2017 г. докторанти никой не е записал тази дисциплина, вече като факултативна.

- От гледна точка на направената препоръка може да се посочи, че в груповия учебен план на докторската програма като факултативна е включена *дисциплината „Език и право“*. Докторантите се запознават с правописните, правоговорните и пунктуационните правила за придобиване на практически умения за корекция на определени типове текстове от правната сфера, за правилно продуциране на собствен текст в необходимата им област на бъдещо развитие, за усъвършенстване на правоговорните и аргументативните им умения като юристи.

С оглед на което изпълнението на препоръката на НАОА следва да продължи.

Обучаваните докторанти в катедра „Наказателноправни науки“ по докторска програма „Наказателнопроцесуално право (Наказателен процес)“ към момента на извършване на проверката:

Име	Вид докторантура	Дата на зачисляване	Дата на отчисляване с/без право на защита	Научен ръководител	Тема	Защитил
Десислава Стефанова Давидкова-Димитрова	самостоятелна	01.03.2016	07.06.2016	проф. д.н. Георги Митов	Защитникът в наказателния процес на РБ	Защитил 30.09.2016
Галина Тонева Дачева	самостоятелна	2016	17.02.2017	проф. д.н. Георги Митов	Европейската прокуратура и българското	Защитил 17.02.2017

					наказателно право и наказателно процесуално право	
Диана Кирилова Мицканова	задочна	15.10.2017		проф. д.н. Георги Митов	Протестиране на първоинстанционна присъда	
Кристина Стоянова Александрова	задочна	15.10.2017	05.10.2021	проф. д.н. Георги Митов	Съставяне на обвинителния акт	Защитил 17.12.2021
Даниела Росенова Димитрова	редовна	15.10.2017	03.11.2021	проф. д.н. Георги Митов	Съдържание на първоинстанционна присъда	Защитил 28.01.2022
Сава Ивайлов Калчев	задочна	01.12.2018		Доц. д-р Иван Видолов	Методика на разследване на трафик на хора	
Надежда Веселинова Иванова	задочна	01.12.2018		проф. д.н. Георги Митов	Изменение на обвинението в съдебно заседание на първа инстанция	
Вероника Антонова Бозова	самостоя телна	01.12.2018	16.11.2020	проф. д.н. Георги Митов	Съкратено съдебно следствие в българския наказателен процес	Защитил 29.01.2021
Галин Николаев Андонов	самостоя телна	01.01.2020		проф. д.н. Георги Митов	Привличане на обвиняем	
Йордан Димитров Йорданов	самостоя телна	01.01.2020	03.11.2021	проф. д.н. Георги Митов	Трудът на лишението от свобода	Защитил 28.01.2022
Илмира Мирослава Илиева	самостоя телна	01.01.2020	16.11.2020	проф. д.н. Георги Митов	Особени правила за разглеждане на дела, подсъдни на военни съдилища	Защитил 29.01.2021
Атанаска Георгиева Петкова	редовна	01.09.2020		проф. д.н. Георги Митов	Освобождаване от наказателна отговорност с налагане на административно наказание	
Слави Георгиев Славов	задочна	01.09.2020		проф. д.н. Георги Митов	Ред за постановяване на първоинстанционната присъда	
Саранда Морина Лека	самостоя телна	15.10.2020		Доц. д-р Иван Видолов	Системата на затворите в Република Косово – женският затвор Липян	
Дора Цветанова Сивкова	редовна	01.12.2021		проф. д.н. Георги Митов	Разглеждане и решаване на делата в разумен срок	
Милица Янкова Янева	задочна	01.12.2021		проф. д.н. Георги Митов	Касационни основания по наказателни дела	
Мирена Константинова Пенчева	самостоя телна	01.05.2022		Доц. д-р Иван Видолов	Сътрудничество по наказателноправни въпроси между България и Обединеното кралство преди и след Брекзит	

III. КОНСТАТАЦИИ И ОЦЕНКИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА КРИТЕРИИТЕ ЗА ПРОГРАМНА АКРЕДИТАЦИЯ НА ДОКТОРСКА ПРОГРАМА В СЪОТВЕТСТВИЕ СЪС СТАНДАРТИТЕ И НАСОКИТЕ ЗА ОСИГУРЯВАНЕ НА КАЧЕСТВОТО В ЕВРОПЕЙСКОТО ПРОСТРАНСТВО ЗА ВИШЕ ОБРАЗОВАНИЕ /ESG/ –ЧАСТ 1 /1-10/ И ПО СМИСЪЛА НА ЧЛ. 78, АЛ. 3 ОТ ЗВО

СТАНДАРТ 1. ПОЛИТИКА ЗА ОСИГУРЯВАНЕ НА КАЧЕСТВОТО

По 1.1.1.

Обучението на докторантите по докторска програма „Наказателнопроцесуално право (Наказателен процес)“ се провежда в съответствие с мисията, приоритетите и целите на Великотърновския университет, както и с действащата национална и университетска правна рамка, определена в:

- нормативните актове, регламентиращи държавната политика в сферата на висшето образование в България и неговото качество; националните стратегически документи в сферата на образованието и научните изследвания;
- относимите университетски нормативни актове: Правилник на Великотърновския университет „Св. св. Кирил и Методий“, Правилник за придобиване на научни степени във ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“, Правилник за прием и обучение на докторанти във Великотърновския университет „Св. св. Кирил и Методий“ и др.;
- университетски ръководни документи: Стратегия за развитие на ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“ (2012–2025); Политика по качеството на ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“; Стратегия за интернационализация на ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“ за периода 2020/2023 г.; Система за управление на качеството; стандарти; процедури;
- факултетни нормативни актове: Правилник за дейността и устройството на Юридическия факултет на ВТУ.

По 1.1.2.

Изградената през 2004 г. Система за управление на качеството на образованието, осъществявано от ВТУ през годините се развива и усъвършенства, като през акредитационния период е в съответствие с оптимизирания стандарт БДС EN ISO 9001:2015. Административно-организационната структура на СУК и функциите на звената, които я изграждат, са разписани в оперативните документи на системата. Създаден е *Център по управление на качеството*, който е на подчинение на ресорен заместник-ректор, отговарящ за управлението на качеството, акредитацията и учебните планове. Той е и председател на *Университетската комисия по управление на качеството и акредитацията*. *Факултетната комисия по управление на качеството* включва преподаватели от трите катедри на ЮФ, студент и представител на практиката. Системата по качеството е пригодена за оценка на качеството и на докторските програми, с възможност за отчитане на тяхната специфика.

В съответствие с *Процедурата по управление на качеството ПР1-04-01* се извършват **годишни планови одити** на специалност „Право“ за съответствие на дейностите, процесите и продуктите със изискванията на системата за управление на качеството на ВТУ, включващи и докторските програми. Вътрешните одити се извършват от одиторски комисии, които се назначават със заповед на ресорния зам.-ректор.

През акредитационния период в Юридическия факултет на университета са извършени регулярните планови вътрешни одити за съответните учебните години, последният от които е за учебната 2021/2022 г. В одитните доклади е отбелязано, че не са установени критични несъответствия. В два от докладите има предписани коригиращи действия с отчетено изпълнение на предписанията.

По 1.1.3.

Докторантите ползват резултатите от теоретичните и приложните изследвания по наказателен процес и сродни изследвания на научните си ръководители, другите преподаватели от катедрата, на преподаватели и учени от други български, както и чуждестранни висши училища и научни организации.

По 1.1.4.

Във ВТУ е създадена *Комисия по етика*, която следи спазването на нормите на *Етичния кодекс на работещите във ВТУ*. Работата на този орган е регламентирана от *Правилник за работата на Комисията по етика във ВТУ*, публикуван на сайта на Университета.

Във ВТУ е създаден и *Съвет по интелектуална собственост*, който следи за нарушения на *Правилника за защита на интелектуалната собственост във ВТУ* от 2017 г. Съгласно вътрешните университетски правила научните трудове, включително и дисертациите, се проверяват за автентичност чрез функциониращата от 2018 г. системата *Plagscan* <http://www.uni-vt.bg/bul/pages/?zid=1&page=1242>.

През време на акредитационния период не са констатирани прояви на дискриминация, изпитни измами и плагиатство, свързани с докторската програма по Наказателнопроцесуално право (Наказателен процес).

Констатации на Постоянната комисия за изпълнение на стандарт 1:

- *Обучението по докторската програма „Наказателнопроцесуално право“ се осъществява съобразно мисията, целите и задачите на ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“ и е в съответствие с действащото в страната законодателство в областта на висшето образование и с университетската правна уредба.*

- *Обучението по докторската програма се осъществява, наблюдава и одитира в съответствие с изградената Университетска система за осигуряване и оценяване качеството на образованието, като са съобразени нейните специфики.*

- *Водещата катедра „Наказателноправни науки“ прилага политика за осъществяване на взаимовръзка между научните изследвания и обучението по докторската програма в рамките на институционалния, националния и международния контекст.*

- *Във ВТУ са приети и оповестени правила и процедури за предотвратяване и санкциониране на изпитни измами и плагиатство от докторанти.*

СТАНДАРТ 2. РАЗРАБОТВАНЕ И ОДОБРЯВАНЕ НА ПРОГРАМИТЕ

По 2.1.1.

Тематиката на докторската програма „Наказателнопроцесуално право“ напълно съответства на профила на образователната и изследователската дейност на катедра „Наказателноправни науки“. Съдържанието на учебната програма е съобразено в общи линии с актуалното състояние на теоретичните постановки и на законодателството в областта на наказателния процес.

Установи се, че препоръчаната литература в библиографските справки в учебните програми по задължителните, избираемите и факултативните дисциплини липсват публикации след 2016 година. Спорно е в някои случаи причисляването на определени източници към основната или към допълнителната литература, където има такова разделение.

Прегледът на темите на докторските дисертации сочи съответствие на повечето от тях с проблематиката в областта на наказателния процес. Те са актуални и полезни за научните среди и за практиката.

Има несъответствие на заглавията на две от дисертационните теми, които са в областта на **наказателно-изпълнителното право**: „Трудът на лишените от свобода“, дисертационен труд, защитен на 28.01.2022 г. от докторант на самостоятелна подготовка; „Системата на затворите в Република Косово – женският затвор „Липян“, докторантка на самостоятелна подготовка, зачислена през 2020 г.

Следва да се отбележи, че в български висши училища и научни организации няма акредитирана докторска програма по наказателно-изпълнително право.

Една от темите „Методика за разследване на трафик на хора“, задочен докторант, зачислен през 2018 г., е на криминалистична тематика. Дори през учебната 2018/2019 г. конкурс за докторанти е обявен по докторска програма „Наказателнопроцесуално право (Криминалистика)“.

ВТУ няма акредитирана докторска програма с такова наименование. Акредитирани програми по криминалистика имат: Софийският университет, Варненският свободен университет; Академията на МВР.

Очаквани резултати от обучението на докторантите по наказателен процес, като: придобиване на професионални компетенции; възможности за професионална реализация; успешна защита на дисертацията и др., са отразени в Квалификационната характеристика на докторската програма, Груповия учебен план и индивидуалните учебни планове на докторантите.

Констатира се, че по отношение на взаимната обвързаност на целите, задачите и резултатите от обучението на докторантите и на възможностите за професионална реализация на придобилите ОНС „доктор“ няма ясно изложена визия в квалификационната характеристика на докторската програма. В целите на докторската програма, отразени в квалификационната характеристика, липсва подготовка за изследователска работа в различните ѝ форми. Докторантите следва да се подготвят не само за практикуващи юристи с по-висока квалификация, а и за изследователи и преподаватели. Докторантите трябва да придобият умения за преподавателска работа във ВУЗ и изследователска работа в научни институти.

По 2.1.2.

ВТУ има утвърдени стандарти за структурата и съдържанието на учебната документация по докторските програми, съдържащи се в *Правилата за разработване и утвърждаване на учебна документация във ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“* и *Правилника за прием и обучение на докторанти във ВТУ.*

Катедра „Наказателноправни науки“ периодично разглежда учебната документация по докторските програми и при необходимост се правят мотивирани предложения до ФС за промени. През периода 2016 – 2020 г. двама докторанти в катедра „Наказателноправни науки“ и двама представители на потребителите на кадри съвместно с преподавателите от тази катедра са участвали в анализирането и периодичното актуализиране на учебната документация на докторската програма „Наказателнопроцесуално право (Наказателен процес)“, за да отговаря на съвременните достижения на правните науки.

В материалите, които са изпратени от Юридическия факултет на одиторските комисиите по повод на извършените одити през акредитационния период, няма информация за направени промени в документацията на докторската програма по наказателен процес.

По 2.1.3.

Документацията на докторската програма по Наказателнопроцесуално право (Наказателен процес) включва: *Квалификационна характеристика*, представяща основните положения на докторската програма, *Групови учебни планове на докторската програма*, *Индивидуален учебен план на докторанта*, *Учебни програми*, *Годишен отчет за дейността на докторанта*, *Тримесечен отчет* и *Атестационна карта за комплексна годишна атестация на докторанта.*

В приложените образци на групови учебни планове за редовно и задочно обучение по докторската програма „Наказателнопроцесуално право (Наказателен процес)“ липсва задължителната титулна страница с номерата и датите на протоколите, с които са приети от факултетния съвет на Юридическия факултет и утвърдени от Академичния съвет на ВТУ. По

време на проверката бе установено, че липсва групов учебен план за докторанти на самостоятелна подготовка.

Учебните програми по задължителните, избираемите и факултативните дисциплини е нужно да бъдат приведени съдържателно и формално в съответствие с 10-те точки на *Стандарта за структурата и съдържанието на учебна програма по докторска специалност*. Липсва задължителната заключителна част по стандарта за учебна програма с подписи на ръководителя на катедрата и на декана на Юридическия факултет.

Факултативната дисциплина „Общ курс по методология и методика на изследователската работа (с „Основи на академичното писане“) е свързана с препоръката на АС на НАОА от предходната акредитация. Както се вижда от съдържанието на темите от учебната програма на дисциплината, те включват знания от 3 области: методология и методика на научните изследвания с акцент върху емпиричната изследователска работа; основни положения на академичното писане – в общ аспект; основни положения на подготовката, разработването, представянето и оценяването на дисертационен труд. Библиографията включва 102 заглавия, преобладаващата част от които се отнасят до проблеми на изследователската работа в областта на педагогиката. Всъщност, в тематичния курс по дисциплината не проличава да са застъпени основни положения на изследователската работа и академичното писане, съобразени със спецификата на юридическата материя.

Целесъобразно да се преразгледат конспектите за изпитите по задължителните и избираемите дисциплини от груповия учебен план, така че обучението да надгражда и да дава нови знания на докторантите по наказателно право и процес в сравнение със студентските им познания. Факултативните дисциплини следва да насочват докторантите преди всичко към придобиване/надграждане на знания и умения за изследователска и преподавателска работа, като дисциплини, свързани с методологията, методиката и организацията на изследователската работа в областта на правото, академичното писане, особеностите на езика на правото, философските въпроси на правото и др. *Следва да се отбележи, че от зачислените след 2017 г. докторанти никой не е записал като факултативна дисциплината „Методология и методика на изследователската работа (с „Основи на академичното писане“).*

По 2.1.4.

При разработването на докторската програма „Наказателнопроцесуално право (Наказателен процес)“ се извършва периодични допитвания до работодатели, централни и местни институции като потребители на кадри. Преценява се и нуждата от академично израстване на преподавателския състав и придобиване на ОНС в университета, в който преподават. Двете настоящи главни асистентки по наказателен процес са придобили ОНС „доктор“ в Юридическия факултет на ВТУ в самостоятелна форма на обучение. По тази докторска програма е защитила дисертация и хоноруваната преподавателка по наказателен процес.

Юристи с докторска степен по наказателен процес намират доста широко професионално поле на приложение. Предпочитани са в средите на магистрати, разследващи поли-цаи, ръководни служители в МВР, ДАНС и други ведомства, университетски преподаватели, експерти и изследователи по въпроси на наказателнопроцесуалното право в държавни и неправителствени институции и организации.

По 2.1.5.

Към месец октомври 2022 г. акредитация на докторски програми по наказателнопроцесуално право имат Институтът за държавата и правото при БАН и шест ВУ: Академията на МВР, Пловдивският университет „Паисий Хилендарски“, Русенският университет „Ангел Кънчев“, Софийският университет „Св. Климент Охридски“, Университетът за национално и световно стопанство, Югозападният университет „Неофит Рилски“. Това предполага силна конкурентна среда. Доближаването до структурата и

съдържанието на учебните планове и програми, действащи в други университети с юридически факултети, осигурява обективност на критериите при обучение на докторантите.

Относно аналогични докторски програми в чужбина задължително трябва да се отчитат особеностите на наказателноправната уредба и на националните законодателства по отношение на университетското образование.

Към момента на извършване на проверката не са предоставени данни аналогичните програми на кои ВУ и организации в чужбина са взети предвид при разработването на програмата.

По 2.1.6.

Процедурите за наблюдение, контрол и оценка на документацията, свързана с докторските програми, на университетско ниво се осъществяват от *Центъра за управление на качеството*. Отдел „Докторанти“ към дирекция „Научна, проектна и библиотечно-издателска дейност“ на ВТУ поддържа и съхранява централизирана база данни за докторантите. За всеки записан докторант се разкрива персонално досие, в което се прилагат документите и материалите, отнасящи се до приема, статуса, индивидуалния учебен план и неговите годишни обсъждания, положените изпити, работата на докторанта, подготовката на дисертационния труд и др. Копие от това дело се съхранява и в обучаващия факултет.

Отдел „Докторанти“ проследява и контролира правилното изпълнение на всички процедурни стъпки и на документацията от момента на обявяване на кандидат-докторантския конкурс до издаването на диплома на защитилия докторант. Отделът поддържа и архив със защитените дисертации и авторефератите към тях.

Констатации на Постоянната комисия за изпълнение на стандарт 2:

- *Във ВТУ е създадена организация и съществуват стандарти за разработване, одобряване, оценяване, обновяване, прилагане и контрол на учебната документация по докторските програми.*

- *Темите на повечето от докторските дисертации са в съответствие с проблематиката в областта на наказателния процес. Те са актуални и полезни за научните среди и за практиката. Но три от темите са в сродни правни области – криминалистика и наказателно-изпълнително право.*

- *Документацията на докторската програма по наказателен процес като цяло е съобразена със законовата рамка, както и с оперативните документи и процедурите, включени в Университетската система за осигуряване и оценяване качеството на образованието. В нея обаче няма ясно изложена визия и достатъчна обвързаност между целите, задачите и резултатите от обучението на докторантите и на възможностите за професионална реализация на придобилите ОНС „доктор“.*

- *Документалното оформление и пълнотата на съдържанието на Квалификационната характеристика, груповите учебни планове и учебните програми по задължителните, избираемите и факултативните дисциплини не са в пълна степен в съответствие със стандартите и образците, регламентирани в Правилника за прием и обучение на докторанти във ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“.*

- *Включените в груповите учебни планове задължителни, избираеми и факултативни дисциплини, съответно темите/конспектите за изпитите по тях, не надграждат в достатъчна степен студентските познания на докторантите. Недостатъчна е подготовката на докторантите за научноизследователска работа.*

- *Интересът към докторската програма е значителен, с много добра реализация на докторантите, придобили ОНС „доктор“. По нея са защитили дисертации нехабилитирани преподаватели от катедра „Наказателноправни науки“ при Юридическия факултет на ВТУ.*

- *Докторската програма по наказателен процес е сравнима в една или друга степен с аналогични програми у нас и в други страни и по принцип позволява мобилност на докторантите.*

СТАНДАРТ 3. ОБУЧЕНИЕ, ПРЕПОДАВАНЕ И ОЦЕНЯВАНЕ, ОРИЕНТИРАНИ КЪМ ДОКТОРАНТИТЕ

По 3.1.1.

Докторантите по наказателнопроцесуално право се обучават в три форми: редовно обучение (със срок 3 години); задочно (4 години) и на самостоятелна подготовка (3 години).

Обучението на докторантите се извършва по следните направления, осигуряващи комплексна подготовка съобразно установените критерии за придобиване на ОНС „доктор”, с присъждане на 180 кредита: учебна работа, научноизследователска дейност, осъществявана под ръководството на научния ръководител и преподавателска и асистираща дейност.

Обучението на докторантите по наказателен процес включва различни форми и методи, така че да се осигурят тяхната теоретична подготовка, практически умения и функционални компетентности и да се насърчи активното им участие в научната дейност на университета и факултета, в преподавателската дейност и работата на катедрата: провеждане на дискусии; участие в научни форуми по въпроси в областта, в която се разработва дисертационният труд; сравнителноправен анализ; аналитично-теоретична методика; използване на интердисциплинарни методи. Периодично се организират срещи с представители от практиката (съдии, прокурори, адвокати), с които докторантите могат да дискутират и обсъждат различни проблеми от наказателноправен характер.

Правната клиника на Юридическия факултет за решаване на извънсъдебни спорове дава възможност за включване на докторанти в дейността ѝ и за придобиване на знания и практически умения при изготвянето на актове в областта на наказателния процес. Учебната съдебна зала също дава възможност за придобиване на умения в наказателния процес.

В рамките на докторската програма се прилагат иновационни подходи за работа със съвременните комуникационни и други технологии: мултимедийни източници; интернет среда; достъп до специализирана литература във виртуални библиотеки и бази от данни.

По 3.1.2.

Докторантите по наказателен процес се обучават по индивидуални планове. Индивидуалните планове се изготвят на базата на Груповия учебен план на докторската програма.

Индивидуалният план се развива по семестри, като всяка година обхваща два семестъра. Планът съдържа: тема на дисертационния труд; дейности по години и техния кредитен еквивалент; посещение на определен цикъл лекции и упражнения; изпити и срокове за полагането им; участие в курсове, семинари, конференции и други публични научни изяви; етапи и сроковете за подготовка на дисертационния труд.

Научният ръководител предоставя на докторанта консултации, препоръки, оценки на специализираната подготовка и работата по дисертационния труд, като носи отговорност пред Катедрения съвет за качеството на подготовката на докторанта, изпълнението на плана и работата по реализиране на дисертационния труд.

По 3.1.3.

Контролът върху изпълнението на индивидуалните учебни планове на докторантите се осъществява от Катедрения съвет и Факултетния съвет. Текущо всички етапи и дейности по индивидуалния план се следят и контролират от научните ръководители при оказване на нужната помощ. Контролът и оценката за изпълнението на индивидуалния план се извършват чрез тримесечни и годишни отчети и комплексна годишна атестация.

В края на всяка година от докторантурата докторантите представят годишен отчет, въз основа на който се атестират от Факултетния съвет. Отчетът се представя пред Катедрения съвет. Научният ръководител дава писмено мнение за работата на докторанта. Катедреният съвет приема становище за изпълнението на плана и оценка за дейността на докторанта. Катедреният съвет прави предложение за атестация на докторанта със съответната оценка. Предложението за атестация се утвърждава от Факултетния съвет.

В допълнение на това редовните докторанти отчитат своята работа и в края на всяко тримесечие, като представят пред декана доклад за изпълнението на индивидуалния си план. Въз основа на отчетите деканът представя ежегодно, в края на академичната година, обобщен доклад до ректора за изпълнението на задължителните изисквания от редовните докторанти.

По 3.1.4.

Формите за контрол и оценяване на постиженията на докторанта са регламентирани и публично оповестени. Най-важни от тях са изпитите (по научната специалност и по чужд език) и т.нар. „вътрешна защита” – обсъждане на готовия дисертационен труд на разширено заседание на катедра „Наказателноправни науки“ в съответствие с изискванията на ЗРАСРБ и Правилника за прилагането му, като от първостепенно значение е мнението на научния ръководител на докторанта.

В хода на обучението по ОНС „доктор” за изпълнението на задачите по индивидуалния план и подготовката на дисертацията тежест се дава на мнението на научния ръководител на докторанта, който поставя ежегодна текуща оценка, изказва мнение по отношение готовността и качеството на дисертационния труд с оглед представянето му за вътрешна защита и пред научно жури, дава предложения и препоръки.

Във ВТУ съществува система за периодичен анализ на качеството на обучението, като се взема предвид мнението на обучаемите и мнението на потребителите на кадри. На интернет страницата на университета се съдържат хипертекстови връзки за анкетни проучвания, чрез които се събират мненията на всички групи от обществото, имащи отношение към учебния процес – кандидат-студенти, обучаеми (студенти и докторанти), потребители, като част от анкетите са със свободен достъп. Съществуващата система от анкетни проучвания гарантира, че мнението на обучаемите и на потребителите на кадри ще бъде отразено при промени в учебната документация.

По 3.1.5.

В Правилника за прием и обучение на докторанти във ВТУ са регламентирани *Правила за разглеждане на жалби от докторанти*. В отдел „Докторанти“ се поддържа регистър на жалбите, подадени от докторантите. Отделът осъществява цялостното администриране на процедурата и комуникацията с докторантите, подали жалби.

Докторантите могат да подават *предложения и сигнали*, които се разглеждат по реда на Административнопроцесуалния кодекс от комисия, определена със заповед на ректора.

През акредитирания период не са докладвани случаи на разглеждане на жалби, сигнали или оплаквания на докторанти по наказателен процес.

Констатации на Постоянната комисия за изпълнение на стандарт 3:

- *Подготовката на докторантите по наказателен процес се реализира чрез съвременни образователни форми и методи.*

- *Утвърдена форма на обучение на докторантите по докторската програма е индивидуалния учебен план. Формите за контрол и оценка на изпълнение на индивидуалния учебен план са ясно дефинирани. Изпълнението на планираните дейности се следи, контролира и отчита при спазване на установените процедури.*

- *Прилагат се ясни и публично оповестени методи за оценяване на резултатите от работата на докторантите.*

- *Налице са правила за разглеждане на жалби и сигнали от докторанти.*

СТАНДАРТ 4. ПРИЕМ, РАЗВИТИЕ, ПРИЗНАВАНЕ И ДИПЛОМИРАНЕ НА ДОКТОРАНТИТЕ

По 4.1.1.

Приемът и обучението на докторанти в Юридическия факултет на ВТУ, и в частност на докторанти по Наказателнопроцесуално право (Наказателен процес), се извършват в съответствие с изискванията на разработените въз основа на националната нормативна уредба (ЗВО, ЗРАСРБ и Правилникът за прилагането му и други) вътрешно-нормативни актове: Правилник на ВТУ, Правилник за обучение на докторанти във ВТУ, Правилника на ЮФ на ВТУ, и други.

Великотърновският университет поддържа и съхранява централизирана база данни за докторантите чрез своя отдел „Научноизследователска, художествено-творческа и издателска дейност“ (НИХТИД). За всеки записан докторант в отдел НИХТИД се разкрива персонално дело, в което се прилагат материалите и документите, отнасящи се до приема, статуса, индивидуалния учебен план и неговите годишни обсъждания, положените изпити, работата на докторанта, подготовката на дисертационния труд и др. Копие от това дело се съхранява и в съответната обучаваща катедра. Докторантските главни книги се водят и съхраняват от длъжностни лица във факултетите, определени със заповед на ректора по предложение на деканите.

По 4.1.2.

Организацията и управлението на проектната дейност, като част от научно-изследователската дейност на ВТУ, са регламентирани от Правилника за научно-изследователската и художественотворческата дейност на ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“. Централна роля за включването на докторантите в научноизследователската дейност имат организирани от ВТУ университетски проекти и прояви. Съгласно утвърдената практика във ВТУ, участието на докторанти в проекти, финансирани от университетския фонд „Научни изследвания“ е задължително.

Научните и художественотворческите прояви в университета се класифицират в следните групи: общоуниверситетски научни и художественотворчески прояви, факултетски конференции, изложби, концерти и студентски научни и художественотворчески прояви. Всяка година Академичният съвет приема и актуализира университетския научен и художественотворчески календар. Информацията за събитията от календара се обявява на официалната интернет страница на ВТУ, като докторантите биват насърчавани да участват във всички прояви и научни форуми, организирани от университета.

Относно проектната дейност на докторантите по наказателен процес има налична информация за участие на **един докторант** на самостоятелна подготовка – нехабилитиран преподавател по наказателен процес, **в 3 общоуниверситетски образователни проекта** за периода 2019–2021 г.: „Създаване на устойчив механизъм за специализирана научна изява и анонсиране на научните постижения на докторантите от ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“; „Периодичните научни издания на ВТУ – платформа за разпространение на качествено научно знание“; „Утвърждаване на създадения механизъм за специализирана научна изява и анонсиране на научните постижения на докторантите от ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“.

По 4.1.3.

Докторантите по Наказателнопроцесуално право (Наказателен процес) могат да осъществяват външна мобилност в периода на обучението си по програма „Еразъм+“, двустранни договори на ВТУ с чуждестранни университети и научни организации, по специализирани европейски програми. Международната дейност на ВТУ е регламентирана в Правилник за международно и вътрешно сътрудничество на ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“. Тя се координира от отдел „Международно и вътрешно сътрудничество“, ръководен от зам.-ректор по международната дейност.

Докторантите имат възможност да осъществяват мобилност и по сключени от ВТУ договори за двустранно сътрудничество с университети в различни държави. През акредитационния период докторанти по Наказателнопроцесуално право (Наказателен процес) не са осъществили мобилност към университети в чужбина по програма „Еразъм+“, програми за двустранно сътрудничество или по други програми.

Като форма на вътрешна мобилност се разглежда участието на докторанти в курсове, обучения и семинари, провеждани от други учебни заведения и организации, свързани с тяхното професионално развитие като магистрати, адвокати, полицейски служители. Дадена е информация за **25 участия на 3-ма докторанти** по наказателен процес в обучения и семинари в страната, организирани от: Националния институт на правосъдието, Центъра за обучение на адвокати „Кръстю Цончев“, Академията на МВР, Върховната касационна прокуратура, Института по психология на МВР, областни адвокатски колегии, областна дирекция на МВР. Докторантка е участвала в две обучения в чужбина – Будва, Черна гора и Институт „Пушкин“ в Москва.

На университетско и факултетно равнище се стимулира участието на докторантите в различни научни форуми, включително и чрез организиране на *докторантски конференции*: Първа общоуниверситетска докторантска конференция „Младите изследователи в дигиталния свят“, 2019 г.; Втора общодокторантска научна конференция „Дигиталната хуманитаристика и перспективите пред българската наука“, 2020 г. В инициативните комитети на двете конференции участва докторантка по наказателен процес.

Налични са данни за 17 участия на 7 докторанта по наказателен процес (средно по 2,4 участия на докторант) в **12 научни форума** – конференции, кръгли маси, научни четения: 7 – организирани от ВТУ, от които 3 международни и една с чуждестранно участие; 5 – от други институции, от които една международна и 2 национални.

По 4.1.4.

Административното обслужване на докторантите се извършва от отдел „Докторанти“ към дирекция „Научна, проектна и библиотечно-издателска дейност“ и от „Организатор учебен процес“ на Юридическия факултет на ВТУ, където всеки докторант има досие. В личното досие на докторанта при „Организатор учебен процес“ на Юридическия факултет на ВТУ се съхраняват документите за прием и обучение: заповеди на ректора на ВТУ, протоколи от положените изпити, отчети, индивидуалния учебен план на докторанта. На всеки докторант се издава докторантска лична карта и книжка.

Реализацията на завършилите докторанти се проследява от Университетския кариерен център, клуб „Алумни“, както и от водещата катедра. Данни за това се предоставят от Юридическия факултет при провежданите годишни одити.

През периода 2016 – 2022 г. по докторската програма „Наказателнопроцесуално право“ са се обучавали общо **17 докторанти**. Относителният дял на редовните (3-ма на брой) спрямо обучаваните докторанти е 17,6%. Задочните докторанти са 6-ма – 35,3% и 8 докторанти – 47,1%, са на самостоятелна подготовка, включително и чуждестранна докторантка от Република Косово. **През периода са отчислени 7 докторанти (41,2%) с право на защита, като всичките са защитили успешно дисертационните си трудове.**

Констатации на Постоянната комисия за изпълнение на стандарт 4:

- *Във ВТУ са разработени вътрешнонормативни документи за функционирането на системата за обучение на докторанти – от приема до и след тяхната професионална реализация.*

- *На докторантите са осигурени възможности за участие в проекти и научни форуми на факултетно, университетско, национално и международно равнище. Оказва се финансова подкрепа за обучение и изследователска дейност на докторантите.*

- Създадена е административна система за регистриране хода на докторантурата и реализацията на завършилите докторанти. Има правила за признаване на докторантско обучение.

- Данните сочат добра успеваемост от обучението на докторантите по наказателен процес.

СТАНДАРТ 5. ПРЕПОДАВАТЕЛСКИ СЪСТАВ

По 5.1.1.

Академичният състав на катедра „Наказателноправни науки“, обучаваща докторанти по наказателен процес, към месец октомври 2022 г. включва **8 преподаватели на основен трудов договор, всичките участващи в акредитацията на ПН „Право“ с подадени декларации по чл. 77, ал. 13 ЗВО:**

- **4-ма хабилитирани:** 2-ма професори, доктори на науките, участващи в обучението на студенти в още едно ВУ, на II ОТД; доцент с ОНС „доктор“, на I ОТД, участващ в обучението само на ВТУ; доцент с ОНС „доктор“, на II ОТД, участващ в обучението на още едно ВУ;

- **4-ма нехабилитирани** – на I ОТД, участващи в обучението на студенти само във ВТУ.

С квалификация в областта на докторската програма – наказателнопроцесуално право (като научна степен и академична длъжност) е един хабилитиран преподавател на II ОТД – професор, доктор на науките (59 г.).

В обучението на докторанти по наказателнопроцесуално право участва и доцент по криминалистика с ОНС „доктор“ по криминалистика Иван Видолов. Към момента той ръководи 3-ма докторанти: един – в задочна и 2-ма – в самостоятелна форма на обучение.

С квалификация в областта на наказателнопроцесуалното право – като академични длъжности и ОНС, са две главни асистентки: Десислава Давидкова-Димитрова (46 г.) и Илмира Илиева (38 г.). Двете са придобили ОНС „доктор“ по наказателен процес в докторската програма на ЮФ-ВТУ.

Обучението на студентите по наказателен процес се подпомага от Даниела Димитрова – *хоноруван асистент, редовен докторант към катедрата*, успешно защитил докторската си дисертация.

В периода на предходната акредитация обучаваните 17 докторанти са имали за научни ръководители следните хабилитирани лица: проф. д.н. Георги Митов – ръководител на 14 докторанти, доц. д-р Иван Видолов – 3 докторанти. *От данните е видно, че разпределението на научното ръководство на докторантите е небалансирано между хабилитираните преподаватели, което би могло да се отрази върху качеството на обучението в докторската програма и върху качеството на дисертационните изследвания.*

По 5.1.2.

Според представената информация за научноизследователската и публикационната активност на *хабилитирания академичен състав*, обучаващ докторанти по наказателен процес през акредитационния период, **проф. д.н Г. Митов** има:

- **11 участия** в научни форуми – конференции, кръгли маси и научни четения, от които 4 (36,4%) са международни в страната и една е с международно участие в страната;

- **22 публикации:** една монография (4,5%); едно учебно пособие (4,5%); 8 (36,5%) статии и 12 (54,5%) научни доклада. В чуждестранни издания са 2 статии и един доклад.

Доц. д-р Ив. Видолов има:

- участие в **6 проекта** като експерт по Оперативна програма „Добро управление“ и Фонд „Убежище, миграция и интеграция“;

- **7 публикации:** 6 статии, от които 2 в чуждестранни реферирани издания; един доклад в

чуждестранен сборник от интернационална конференция в чужбина.

Акредитираната институция не е предоставила данни за забелязани цитирания на хабилитираните преподаватели.

По 5.1.3.

Юридическият факултет на ВТУ има получена акредитация от НАОА по 11 докторски програми в направление „Право“ с 45 успешно защитили докторанти. Обучаващата катедра „Наказателноправни науки“ вече е натрупала собствен опит в обучението на докторанти по акредитираните две докторски програми по наказателно право и наказателен процес. Хабилитираните преподаватели имат дългогодишен опит в обучението на докторанти, включително и в други висши училища.

Преподавателите в катедрата са висококвалифицирани и имат богат професионален опит. В голямата си част те са и практикуващи юристи и имат широка известност не само като учени, но и като практики.

Хабилитираните преподаватели от обучаващото звено развиват активна научна и преподавателска дейност. Участват в редакционни колегии на национални и университетски научни списания. Били са членове на десетки научни журита за присъждане на научни степени и заемане на академични длъжности в юридическите факултети в България, както и членове на изпитни комисии в конкурси за младши съдии, прокурори и следователи, провеждани от Висшия съдебен съвет.

Проф. дн Г. Митов е бил член на Правния съвет и заместник-председател на Комисията по помилване към президента на Република България. В момента е адвокат от Софийска адвокатска колегия и член на Експертния съвет към Главния прокурор. Проф. дн Б. Велчев (Наказателно право) е бил съветник в Министерския съвет, председател на Правния съвет на президента на Република България, Главен прокурор, председател на Конституционния съд на Република България.

Нехабилитираните преподаватели също имат активни изследователски и публикационни изяви, както и практически опит.

Констатации на Постоянната комисия за изпълнение на стандарт 5:

• *Преподавателският състав на водещата катедра „Наказателноправни науки“ на Юридическия факултет на ВТУ има активна научноизследователска, публикационна, експертна и кон-султантска дейност, създаваща стимулираща и подкрепяща среда за обучението на докторанти. Наличието на квалифицирани преподаватели с богат практически опит е предпоставка за качествено обучение в докторската програма, като осигурява на докторантите добра теоретична подготовка и ценни практически познания в сферата на наказателното право и процес.*

• *През акредитационния период в катедрата има един хабилитиран преподавател по наказателен процес – професор, доктор на науките (59 г.), на II-ри ОТД. Перспективни в академичното си развитие са двете главни асистентки по наказателен процес с ОНС „доктор“.*

СТАНДАРТ 6. УЧЕБНИ РЕСУРСИ И ПОДПОМАГАНЕ НА ДОКТОРАНТИТЕ

По.6.1.1.

Юридическият факултет разполага с 1241 кв. м. площ, предназначена за провеждане на лекционни курсове и семинарни занятия. Докторантите разполагат със самостоятелен Кабинет на докторанта оборудвана с три компютърни конфигурации, с достъп до интернет и до ПИС „Сиела“ за справки в националното и европейското законодателство, както и със съдебната практика. Съвместно с преподавателския състав на факултета могат да се ползват предоставените на трите катедри кабинети и компютърните конфигурации с инсталирана ПИС „Сиела Норма“.

Докторантите по наказателен процес могат да използват за нуждите на своето обучение и провеждането на дисертационните си изследвания специфичната материално-техническа база и оборудване на Юридическия факултет на ВТУ – специализирани кабинети и софтуер - Съдебна зала за провеждане на симулирани съдебни процеси, кабинет за юридически практики разполагащ с 30 места с 3 компютърни конфигурации, шрайбпроектор, мултимедия, интерактивна дъска, точка за безжичен интернет и Правна клиника съществуваща от 2005 г., на която е предоставена зала, разделена на две самостоятелни помещения с 15 места – за прием и работа/правни консултации с реални клиенти. При необходимост докторантите могат да ползват компютрите в трите специализирани компютърни учебни лаборатории на Корпус № 5 с общо 30 работни места, както и тези, които се намират в различни библиотечни и информационни центрове – близо 200 компютъра.

Освен безплатен интернет, ВТУ предоставя и възможност за ползване на системата „Eduroam“ (роуминг инфраструктура, използвана от академичните институции в Европа, Азия, Австралия и Канада).

По 6.1.2.

При извършването на дисертационните си изследвания докторантите по наказателен процес от Юридическия факултет на ВТУ имат нормативната и организационната възможност да участват в различни проекти и програми, като програмата „Еразъм“+, в университетски, национални и международни научни и образователни форуми в страната и чужбина. За участие в конференции и други научни форуми в страната и чужбина докторантите се командироваат за сметка на Юридическия факултет на ВТУ. Докторантите по наказателен процес имат благоприятна възможност за експериментална работа в Учебната съдебна зала на Юридическия факултет за провеждане на симулирани съдебни процеси и в Правната клиника за извънсъдебно разглеждане на спорове.

По 6.1.3.

Докторантите по наказателен процес могат при регламентирани правила да ползват библиотечните фондове на Централната университетска библиотека на ВТУ, която е включена в системата на вътрешното и международното библиотечно книгозаемане, която разполага с богат библиотечен фонд от над 400 000 тома. От 1992 г. в ЦУБ се получават основните периодични издания с юридическа тематика. Читалнята на централната библиотека осигурява 60 места. ЦУБ изготвя и издава библиографски справки и оказва библиографска и методическа помощ при подготовката на докторантите. Периодично се издава „Информационен бюлетин“ в две направления: „Нови книги“ и „Новини“.

Специализиран по отношение на правна литература е Библиотечно-информационният център в Корпус № 5 – звено на ЦУБ, читалнята на който разполага с 68 места. От 1992 г. Библиотечно-информационният център има абонамент за редица периодични правни издания: „Правна мисъл“, „Юридически свят“, „Съвременно право“, „Общество и право“, „Търговско право“, „Труд и право“, „Търговско и облигационно право“, „Собственост и право“, „Адвокатски преглед“, „De jure“ и др. Наличен е абонамент за дигитален архив на Държавен вестник. В доклада-самооценка на ДП (стр. 78) е посочено, че БИЦ попълва фондовете си с почти цялата новоизлязла специализирана литература, както и с книги – дарения от Европейския център, Съюза на юристите в България, адвокати и преподаватели. Докторантите на ЮФ могат да ползват и чуждоезиковите библиотечно-информационни и културно-информационни центрове на ВТУ. Юридическата литература, постъпила в библиотеката след 2016 г. (до 2020 г.), наброява над 700 заглавия.

Централната университетска библиотека поддържа електронен каталог, включен в Каталога на университетските библиотеки. Интернет каталогът на Университетската библиотека предлага връзки към електронните каталози на отделните филиални библиотеки, както и към интернет каталозите на Австрийската библиотека, Немската библиотека, „Балкани“,

Библиотеката при Славистичен комплекс и библиотеката при Институт „Конфуций”, работещи с програмния продукт „Автоматизирана библиотека” <http://libserver.uni-vt.bg/absw/abs.htm>.

В процеса на обучението си докторантите имат осигурен достъп до пълнотекстови научни публикации, анотации към публикации и наукометрични данни в електронните платформи: „Science Direct”, „ISI”, „Web of Science”, „Scopus”, до базите данни „JSTOR” и „EBSCO”, до „Journal Citation Reports”, „Citation Index”, „EUR Lex: Право на ЕС” (официален вестник на ЕС), „Oxford Academic Journal” и др.

По 6.1.4.

ВТУ „Св. Св. Кирил и Методий” и Юридическия факултет са осигурили много добри възможности за публикуване на резултатите от научните изследвания на докторантите:

- от 2010 г. факултетът издава списанието „De jure“ (инд./реф. в: CEEOL), по две книжки годишно <http://journals.uni-vt.bg/dejure/bul/>. Всички статии на докторантите в ДП „Наказателнопроцесуално право (Наказателен процес)” са публикувани в това списание;
- чрез УИ „Св. св. Кирил и Методий” се публикуват сборници с доклади на преподаватели, докторанти и студенти от организирани на университетско и факултетно равнище научни прояви, например сборниците с доклади от двете общоуниверситетски докторантски конференции;
- Университетското издателство подготвя за печат и публикува автореферати на дисертации, както и монографии, представящи резултати от успешно защитени дисертационни изследвания.

Според представената при акредитацията информация **9 докторанти имат 27 публикации, средно по 3 публикации на докторант**. Малко над половината – 55,6%, от публикациите са *статии*. От тях 40% са в изданието на Юридическия факултет „De jure”. Останалите са в списанията „Правна мисъл” и „Съвременно право”, издавани на национално ниво; в „Сборник с доклади от XIII-та национална конференция на докторантите в областта на правните науки” на ИДП-БАН, „Научен алманах на ВСУ”, Годишник на ВСУ и др. *Публикуваните доклади*, представени на научни форуми, са 44,4%.

От месец юни 2022 г. ВТУ се ангажира с финансова подкрепа при публикуването на статии в списания в чужбина, индексирани в световните бази данни „Scopus” и „Web of Science”. Съобразно новата ал. 1 на чл. 6 от Методиката за определяне на разпределението на средствата за допълнителни трудови възнаграждения, награди или други финансови стимули за авторство или съавторство на научни публикации в списания, реферирани или индексирани в световните бази данни „Web of science” или „Scopus” <https://akr.uni-vt.bg/getnbdoc.aspx?d=511&f=511.pdf> докторантите, постдокторантите и студентите на ВТУ могат да получават индивидуални възнаграждения за публикуването (самостоятелно или в съавторство) на студии или статии в поредични издания, списания или сборници, индексирани в тези бази данни, както и за публикуването на монографии, индексирани в двете бази данни.

Констатации на Постоянната комисия за изпълнение на стандарт 6:

- Юридическият факултет на ВТУ “Св. св. Кирил и Методий” разполага с необходимата съвременна обща и специфична материално-техническа база и оборудване за обучение и изследователска дейност както за студентите и преподавателите, така и за своите докторанти, включително и за тези по наказателен процес.
- Информационната инфраструктура на ВТУ е на съвременно технологично равнище. Поддържа се висока степен на осигуреност на обучението на докторантите с компютърна техника, софтуер и информационни ресурси. Създадени са условия за самостоятелна работа, компютъризирани работни места, 24-часов достъп до интернет, до ПИС „Сиела Норма” и до международната университетска система „Eduroam”.

Информационната обезпеченост на докторантите е на високо ниво с максимално улеснени дейности по подготовката на дисертационните трудове.

- *ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“, Юридическият факултет, водещата катедра и научните ръководители осъществяват политика и създават условия за стимулиране на научноизследователската дейност и творческата активност на докторантите. Подкрепата на докторантите в учебната и изследователската работа е активна и разностранна. Налице са добри резултати от включването им в научни прояви, както и от публикационната им дейност. Техни публикации се популяризират, освен на университетско, на национално и международно равнище.*

СТАНДАРТ 7. УПРАВЛЕНИЕ НА ИНФОРМАЦИЯТА

По 7.1.1.

Административните структури, които събират, анализират и съхраняват информацията относно хода на докторантурите и качеството на обучение на докторантите, са: отдел „Докторанти“, който поддържа и съхранява централизирана база данни за докторантите и в изпълнение на функциите си координира и контролира дейностите по прием и обучение на докторантите и защитата на дисертационните трудове; „Организатор учебен процес“ на Юридическия факултет.

Удовлетвореността на докторантите от качеството на обучение се отчита с Анкетна карта за проучване мнението на студенти/докторанти/специализанти относно качеството на обучение във ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“. Докторантите в Юридическия факултет имат възможност да попълват онлайн анкети за качеството на обучението, като всеки докторант влиза с индивидуално генерирана парола. Анкетите са достъпни в реално време от всяко място на сайта на университета <http://www.uni-vt.bg/bul/pages/?page=4229&zid=100>

Кариерното развитие на завършилите докторанти се следи от Университетския кариерен център в сътрудничеството с Клуба на възпитаниците на ВТУ – Алумни. Водещата катедра също следи и има информация за кариерното развитие на своите докторанти.

Информацията за оценката на потребителите за степента на подготвеност на завършилите докторска програма се осигурява чрез формални и неформални срещи с представители на Министерството на правосъдието, съдебната власт, държавната и общинската администрация, адвокатурата и др.

По 7.1.2.

В Юридическия факултет като основно звено на ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“ са приети и огласени правила за управление на качеството на образованието. Изградени са структури и са разработени вътрешнонормативни актове за функционирането на системата за наблюдение, оценяване, поддържане и усъвършенстване на качеството на обучение – от приема на студентите до тяхното успешно дипломиране, както и за тяхната професионална реализация и кариерно развитие.

На годишните отчети на катедра „Наказателноправни науки“ и на Факултетния съвет на Юридическия факултет на ВТУ се анализира състоянието по изпълнението на докторската програма, обсъжда се изпълнението на индивидуалните учебни планове и поетапните резултати от обучението на докторантите, възникналите проблеми, необходимостта от обновяване на учебната документация. Всички докторанти участват задължително в заседанията на катедрата и изказват мнение по въпросите, свързани с тяхното обучение.

Констатации на Постоянната комисия за изпълнение на стандарт 7:

- *ВТУ има изградена организация за управление на информацията, свързана с обучението по докторските програми. Такава информация се събира, анализира, периодично се обсъжда и публично се огласява на университетско и факултетно ниво, като се обръща внимание на качеството на обучението и потребността от промяна.*

- *Чрез анкети и други форми се отчита мнението на работодателите и на докторантите и се следи тяхната реализация.*

СТАНДАРТ 8. ИНФОРМАЦИЯ ЗА ОБЩЕСТВЕНОСТТА

По. 8.1.1.

Цялата учебна документация, учебни планове, учебни програми, конспекти за изпитите, утвърдените дисертационни теми, имената на докторантите и научните им ръководители се отразяват в интернет страницата на ВТУ „Св. Св. Кирил и Методий“.

Актуална информация за всички дейности, свързани с обучението във ВТУ „Св. Св. Кирил и Методий“ може да се получи от официалния Интернет сайт на Университета посредством поддържания Електронен каталог на образователните програми, съдържащ Азбучен списък на акредитираните докторски програми.

На интернет страницата на университета е публикуван Справочник на докторанта, който съдържа подробна и детайлна информация за всички дейности по прием, обучение и завършване на образованието в ОНС „доктор“ - <https://www.uni-vt.bg/bul/pages/?page=3011>

Предоставяне на пълна информация за докторската програма „Наказателнопроцесуално право (Наказателен процес)“ може да бъде получена и от „Организатор учебен процес“ в Юридическия факултет.

По. 8.1.2.

На Интернет страницата на ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“ е осигурена информация за мобилност на докторантите чрез програмата „Еразъм +“, международно и вътрешно сътрудничество, договори за двустранно и вътрешно сътрудничество и др. – <https://erasmus-vtu.bg/> и <https://erasmus-vtu.bg/universiteti-ot-es-programni-strani>. По програмата „Еразъм+“ като партньори на Юридическия факултет са посочени 19 университета от 16 европейски страни, а *договорите за двустранно сътрудничество* на ВТУ са със 128 висши училища, научни организации и фондации в 34 страни от почти всички континенти.

Форма на международно сътрудничество и международни научни комуникации са срещите на докторантите, които се осъществяват на основата на действащите двустранни договори и реализираните съвместни проекти с гостуващи преподаватели от чуждестранни университети: Трансилванския университет, гр. Брашов, Румъния; Университета в гр. Трир, Германия; Университета в Залцбург, Австрия; Университета „Яшар“, Турция; Даугавпилс университет, Латвия; Университета за приложни социални науки, Литва; Университета „Св. св. Кирил и Методий“, Северна Македония и др.

По.8.1.3.

В периода 2018-2022 г. докторанти от Юридическия факултет са взели участие в научни конференции, симпозиуми, семинари, кръгли маси, четения, сесии, част от които международни или с международно участие. Повечето научни форуми завършват с публикуване на научните материали на докторантите (с анотации на английски език) в сборници с научни доклади, както и в периодичния правен печат. В периода на акредитация докторанти по докторската програма „Наказателнопроцесуално право (Наказателен процес)“ са участвали с доклади в:

- *четири международни научни форума:* кръгла маса „140-годишнината от Освобождението на България от османско владичество и приемането на Търновската конституция“, 19.04.2018 г., гр. Велико Търново; конференция „Съвременното място и роля на алтернативните способи за разрешаване на спорове – между традицията и актуалната правна уредба на България и държавите-членки на Европейския съюз“, 9–10.11.2018 г.; гр. Велико Търново; конференция „Развитието на съвременното право – между установените традиции и желаната бъдеща реалност“, 15.10.2021 г., гр. Велико Търново; IX-та Международна научна конференция на младите учени, 14–15.07.2022 г., гр. Пловдив. Сборниците от международните

конференции на ВТУ се издават на български, руски и английски език, с което се популяризират и в международното научно пространство;

- *два национални научни форума: VIII-ма конференция на докторантите в областта на правните науки, организирана от Института за държавата и правото при БАН, 2018 г., Втора конференция „Правото и бизнесът в съвременното общество“, организирана от Икономическия университет – Варна, 2019 г., както и във форуми, организирани от други университети – ВСУ „Черноризец Храбър“; Националният военен университет „Васил Левски“, гр. В. Търново.*

Чрез участието на докторанти с доклади в международни и национални прояви резултатите от техните дисертационни изследвания получават в една или друга степен известност сред международна и национална научна аудитория в сферата на наказателнопроцесуалното право.

Резултатите от дисертационните изследвания „Сътрудничество по наказателноправни въпроси между България и Обединеното кралство преди и след Брекзит“ (една от публикациите на докторантката е на английски език, в чуждестранно издание) и „Системата на затворите в Република Косово – женския затвор „Липян“ ще бъдат представени и сред научни и професионални среди в чужбина. Така ще бъдат популяризирани публикации на български автори по изследваните въпроси, ще стане известно съществуването на докторската програма по наказателен процес в Юридическия факултет на ВТУ в региона на Западните Балкани и в Европа.

Констатации на Постоянната комисия за изпълнение на стандарт 8:

- *ВТУ и Юридическият факултет осигуряват процедури и устойчива практика за публикуване на необходимата информация за възможностите и постиженията в областта на докторската програма по наказателен процес.*

- *Докторантите имат възможност за представяне на резултатите от изследванията си пред академичния състав на катедрата, на факултета и университета, пред по-широки и авторитетни национални прояви и международни форуми в страната и чужбина.*

- *Програмите за мобилност на докторантите по програмата „Еразъм+“ и по двустранните договори с чуждестранни университети са публични и достъпни на интернет страницата на университета.*

СТАНДАРТ 9. ТЕКУЩ МОНИТОРИНГ И ПЕРИОДИЧЕН ПРЕГЛЕД НА ПРОГРАМИТЕ

По.9.1.1.

Системата за управление на качеството във ВТУ подлежи на периодично одитиране чрез провеждане на вътрешни одити съгласно разработена процедура на планирани интервали от време от квалифицирани одитори, които събират и анализират информацията за функционирането на системата. Предвидени са регулярни одити и текущ мониторинг от представители на студентите (докторантите) и потребителите на кадри.

Мониторингът и контролът се осъществяват на първо място от самата катедра, към която е акредитираната докторска програма, на следващо място от факултетния съвет, от отдел „НИХТИД“ в централната университетска администрация и от ресорния зам.-ректор по управление на качеството и акредитацията

По.9.1.2.

ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“ разполага със стандарти за разработване на учебната документация за обучение в ОНС „доктор“ във всичките ѝ форми на обучение – редовно, задочно, дистанционно и на самостоятелна подготовка. Във ВТУ има строго регламентирани процедури за разработване, одобряване, наблюдение и обновяване на учебната документация, свързана с докторските програми (учебни планове, учебни програми и т.н.).

При актуализирането на обучението по докторската програма „Наказателнопроцесуално право (Наказателен процес)” се разчита и на мнението на самите докторанти, отразени в анкети и проучвания, които внимателно се анализират, за да се осигурят възможностите за динамична промяна на образователната среда. Провеждат се регулярни срещи с практикуващи юристи, като по този начин се акцентира допълнително на практическите елементи в обучението на докторанти, като обратната връзка от тези срещи допълва данните за нуждите на практиката и за евентуални промени в програмата на обучението на докторантите.

Констатации на Постоянната комисия за изпълнение на стандарт 9:

- *Великотърновският университет и Юридическият факултет, имат нормативно заложен процедури за анализиране, периодично одитиране и осъвременяване на документацията, свързана с докторската програма по Наказателнопроцесуално право (Наказателен процес).*
- *Университетът осигурява процедури и практики при планирането и изпълнението на дейностите по повишаване на ефективността на докторската програма.*

СТАНДАРТ 10. ЦИКЛИЧНО ВЪНШНО ОСИГУРЯВАНЕ НА КАЧЕСТВОТО

По 10.1.1

ВТУ осигурява изпълнение на планирани дейности за самооценка и външни оценки в съответствие с *Вътрешните правила за администриране на процедури по програмна акредитация на професионални направления/специалности от регулираните професии, докторски програми и следакредитационно наблюдение и контрол във ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“.*

Годишните вътрешни одити на професионално направление „Право“ обхващат и акредитираните докторски програми.

Всяка година се провеждат надзорни ресертификационни одити на *Системата за управление на качеството* от сертифициращата организация DQS, последният от които е от месец април 2022 г.

Външни проверки на докторската програма се извършват от Националната агенция по оценяване и акредитация по линия на провежданите акредитационни процедури. В доклада-самооценка се посочва, че посредством дейностите за самооценяване и външни оценки са постигнати конкретни резултати, свързани с усъвършенстване на обучението по докторската програма. Действието на системата изгражда среда, в която се предприемат мерки в пълно съответствие с препоръките на НАОА. В резултат на това се отчита успешна подготовка на зачислените докторанти и придобиването на ОНС „доктор“ от защитилите дисертационните си трудове докторанти..

Констатации на Постоянната комисия за изпълнение на стандарт 10:

- *Докторските програми на Юридическия факултет на ВТУ периодично преминават през вътрешно оценяване на качеството в съответствие с университетската правна уредба. Външно оценяване се извършва по линия на НАОА.*
- *Съгласно изискванията на НАОА са изготвени доклади-самооценки по повод искане за последваща акредитация на докторската програма по Наказателнопроцесуално право (Наказателен процес).*

Силни страни	Слаби страни
Академичната среда за обучение и изследователска работа на докторанти по наказателен процес във водещата катедра „Наказателноправни науки“ е благоприятна и стимулираща.	Не се използват възможностите за международен академичен обмен на докторанти по тази докторска програма. Небалансирано разпределение на научното ръководство на докторантите, обучавани в катедрата.

<p>Налице е законово изискуемият академичен капацитет за обучаване на докторанти по наказателен процес – един хабилитиран преподавател, професор, доктор на науките (II ОТД, 59 г.). Перспективни в академичното си развитие са двамата нехабилитирани преподаватели – главни асистенти с ОНС „доктор“.</p> <p>ЮФ на ВТУ „Св.св. Кирил и Методий“ разполага с необходимата материално-техническа база и информационна инфраструктура за обучение на докторантите.</p>	<p>Учебната документацията по докторската програма по съдържание и структура не съответства в пълна степен на регламентираните стандарти в Правилника за прием и обучение на докторанти във ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“.</p> <p>Включените в груповите учебни планове задължителни, избираеми и факултативни дисциплини, съответно конспектите за изпитите по тях, не надграждат в достатъчна степен студентските познания на докторантите. Недостатъчна е подготовката на докторантите за научноизследователска работа.</p> <p>Нужна е редовна актуализация на литературния апарат, отразен в библиографиите на учебните програми.</p> <p>Несъответствие на заглавията на три от дисертационните теми, две от които са в областта на наказателно-изпълнителното право, а една е в областта на криминалистиката. ВТУ няма акредитация по тези докторски програми.</p>
<p>Възможности</p>	<p>Заплахи</p>
<p>Налице са предпоставки за осъществяване на академичен обмен и за по-активно участие на докторантите в международна мобилност и в изпълнение на научноизследователски проекти.</p> <p>Към докторската програма има интерес от магистрати и други практикуващи юристи, както и от завършили студенти.</p>	<p>Силна конкуренция на национално ниво – същата докторска програма е акредитирана в още седем висши училища и организации.</p>

IV. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

С оглед изложените резултати от извършената проверка и изводите по отделните стандарти на Критериалната система на НАОА, Постоянната комисия по социални и правни науки, сигурност и отбрана при НАОА изразява мнение пред Акредитационния съвет на НАОА, че може да се даде акредитация за прием и обучение в ОНС „доктор“ по докторска програма „Наказателнопроцесуално право (Наказателен процес)“ в Юридическия факултет на ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“.

Предвид установените в резултат на проверката слабости на докторската програма, Постоянната комисия препоръчва:

1. *Да продължи изпълнението на препоръката от предходната акредитация.
Срок: постоянен*
2. *Учебната документация да се приведе в съответствие със стандартите, регламентирани в правилника на университета. Да се актуализира литературата, посочена в учебните програми. В учебния план да се предвидят дисциплини, надграждащи придобитите в ОКС „магистър“ знания на докторантите.
Срок: 31.05.2024г.*
3. *Да се предприемат мерки за стимулиране на включването на докторанти в научноизследователски проекти и в програми за мобилност.
Срок: постоянен*
4. *Да се назначи хабилитиран преподавател на I ОТД.
Срок: до следваща акредитация*
5. *Докторската програма да се съпостави с други аналогични програми в чуждестранни висши училища и организации.
Срок: 31.05.2024г.*

Председател на ПКСПНСО:
доц. д-р Екатерина Салкова